

Конспект інтегроване заняття

"Великодня писанка"

для старших дошкільників.

Мета: Розвивати інтерес до народознавства, до символів і атрибутів писанки, крашанки, їх різновиду (дряпанка, крапанка, мальованка); розвивати фантазію, пам'ять, мислення, творчість.

Закріплювати уявлення, знання дітей про давнє, величне християнське свято Великдень і народні традиції його святкування; розвивати вміння зв'язко, логічно, граматично правильно висловлювати свої думки; закріплювати в активному мовленні різновиди орнаментів писанки, весняних свят; збагачувати словник дітей новими словами, словами-іменниками, прикметниками, дієсловами, прислівниками; вчити малювати піском орнаменти на писанках; акуратно, охайно, самостійно, творчо, активно виконувати роботу. ознайомити з колірною гамою, символікою писанок різних регіонів України, розкрити зміст деяких писанкових символів; розвивати уяву, фантазію, вміння аналізувати, застосовувати набуті знання у практичній діяльності; формувати естетичні почуття, смак; Виховувати любов до свого народу, повагу до його традицій, минулого і сучасного, бажання пізнавати свята, звичаї, святкування, уважність, доброту, доброзичливість, самостійність у роботі.

Обладнання: Спокійна українська мелодія, заготовки яєць на цупкому папері, кольоровий пісок, презентація «Писанка», матеріал до Д/Гра «Склади писанку». Гра «Склади по-порядку» Д/ Гра «Лото»

Хід заняття

Вихователь організовує дітей на заняття. Вступна бесіда про весну.

- Ось прийшов до нас другий весняний місяць. Назвіть його, будь ласка, (квітень).

- Чим відрізняється весна від зима?

- Які зміни відбулись у природі?

- Який сьогодні день тижня?

- Чи раді пиходу квітня діти, дорослі?

- Яку радість приносить весна тваринам, пташкам?

- Чудова пора року – Весна! Як багато гарного настрою вона всім нам дарує – дорослим і дітям. І саме на час оновлення природи, на радісну весняну пору припадає одне з найвеличніших і найдавніших християнських свят – Великдень. До цього свята люди прибирають в хатах, на подвір'ї. І земля прибирається до цього свята: з'являються весняні квіточки, зеленіє травичка. Зараз я вам прочитаю вірш читає вірш Віри Паронової

*У неділю свято –
Свято Великоднє.
Буду малювати
Писанку сьогодні!
Ось яйце кругленьке,
В мене на долоньці
Як земля маленька
У промінні сонця.
Думаєте, легко землю розписати?
Треба добре серце й щирю душу мати.
Розпишу я цвітом з краю і до краю –
Великодня радість на землі буває.*

Вихователь:

Про що, розповідається у вірші?

- Правильно писанку.

Діточки, а зараз я вам розповім, як саме прийшла до нас писанка.

Писанки розписували дуже давно. Писанка народжується не з дерева, не з металу, а зі звичайнісінького яйця. Яйце було символом сонця у багатьох народів, а без сонця не існує життя.

Яйце було символом весняного пробудження та оновлення світу, символом перемоги життя над смертю. Тому ще дотепер серед народу живуть перекази про те, що саме з писанки світ почався. Писанка, як саме яйце, є знаком життя.

Тому фарбовані, мальовані яйця вважали оберегами, їх намагалися зберегти якомога довше. Вихователь пропонує діткам переглянути презентацію.

- Діти, пригадайте, які великодні ігри ви знаєте? (Відповіді дітей).

- А зараз ми пограємо українську народну гру «Великодня гра».

Фізкультхвилинка

Стали діти у кільце. В кожного в руках яйце.

Марті випало на славу розпочати цю забаву,

Дуже милу, престару великодню гру.

Ходить дівчина кільцем і постукує яйцем...

Що не стукне – трісь і трісь, - яйця тріскають чийсь...

Мартине – ціле, тверде, - Марта рада далі йде...

Стук-стук-стук... і раптом – хрусь!

Гру продовжує Петрусь. Стукнув лише разів три

І так само вийшов з гри.

За Петриком пішов Максим, декілька дівчат за ним...

В Олі писанка ціла, Оля в грі перемогла!

А тепер, відомо всім, всі за стіл до Олі в дім.

Їсти яйця, все, що є... Просить той, хто виграв.

- Молодці, діти, гарно пограли в гру.

- А може ще хтось з вас знає вірші про великодні свята? (Діти розповідають вірші).

- Молодці діти, і вірші знаєте про це свято.

- Пропоную вам пограти гру «Склади речення». Я буду називати слово, а виз цим словом складете речення. Ось наприклад слово «писанка», яке речення з цим словом можна скласти? (Діти складають речення з словом «писанка», «крашанка», «Великдень», «весна»).

- Ось скільки багато речень ви склали. Молодці.

- Я вам розповім про писанки і крашанки. Писанки розмальовують. Їх можна розписати воском, фарбами. Писанка така гарна, що красиву дівчину порівнюють з нею, кажуть, «Гарна, як писанка». З писанками організовують ігри, тому кожен намагається розписати писанки якнайкраще.

- Крім писанок, на Великдень фарбують і крашанки.

- Діти, подумайте і скажіть, чим відрізняється писанка від крашанки?

(Крашанки мають однотонні кольори. Яйця опускають у відвар з цибулинного лушпиння чи інший природний барвник і виходить крашанка).

- Так діти, крашанка – це яйце пофарбоване одним кольором. Кольори бувають дуже різні. Але всі вони дуже гарні. Червоний колір писанки та крашанки означає любов, жовтий – сонечко, пишне життя, голубий – небо ясне, воду. За народним звичаєм, яйця фарбують в суботу, тому що яйця, пофарбовані в п'ятницю, швидко псуються, а зроблені в суботу, зберігаються протягом всіх свят.

Д/Гра «Склади писанку»

Розповідь вихователя. Існує декілька різновидів фарбованих яєць: Крашанки – варені яйця, зафарбовані в один колір: жовтий, червоний, зелений, синій, фіолетовий. Їх вживали до їжі, коли розговлялися на Великдень, і використовували у великодніх забавах. Ви напевно бачили їх і їли. Писанки – сирі яйця, з нанесеним на них символічним рисунком і зафарбовані у три – чотири кольори. Вони мали обрядове значення і в їжу ніколи не вживались. Писанку освячують в церкві і дарують, або зберігають на почесному місці протягом багатьох років. Якщо писанка випадково розбилась, рештки слід закопати.

Мальованка – це розписане яйце, малюнок та колір якого, на відміну від писанки, не підкоряється традиціям, а наноситься майстром на власний розсуд. Можна використовувати для декору.

Різниця між ними полягає в тому, що писанка традиційно має магічне, обрядове значення, а мальованка – ні.

В писанкарстві існує певний, віками вироблений набір символів, кожен з яких має своє значення. Існують також правила поєднання символів та символіка кольорів.

Символічне значення писанки складається з трьох складових частин: 1) із значення самого яйця, у якому є живий зародок півня (сонячної птиці); 2) із значення написаних на ньому символічних знаків; 3) із значення кольору писанки.

Діти, а які кольори найбільше використовують для писанок? (Чорний, коричневий, червоний, жовтий, синій, зелений)

Гра «Назви колір і що він означає»

Показати кольорове яйце, діти називають:

Чорний, коричневий — символізує землю, її родючість.

Червоний — радість, життя, надію на любов.

Жовтий — врожай, небесні світила.

Синій, блакитний — небо, повітря, воду.

Зелений — весну, воскресіння природи, багатства рослинного світу.

— Діти, а які орнаменти, символи малювали на писанках? (Рослинні, тваринні, християнські, символи сонця, безкінечник, геометричні) Так, діти, всі ці символи зустрічались на писанках. Ще я вам хочу розповісти сьогодні про один найдавніший символ. Це Богиня-Берегиня — жіноча постать із піднятими руками зображує Велику Матір усього живого — слов'янську Богиню життя і родючості. (Показати символи Богині-Берегині.)

Також познайомтесь з деякими іншими символами. (всі символи демонструвати на писанках)

Хрест — є знаком чотирьох сторін світу, чотирьох вітрів, чотирьох під року і чотирьох темпераментів. У християнстві належить йому перше місце серед християнських символів.

Дерево життя як космічне дерево — є символом небесного стрижня і скарбницею життя. В більш вузькому значенні: мати, батько і дитина, рід.

Триріг — знак святого числа 3 і трибожества.

Зірка У давнину зірку пов'язували з Великою богинею. Зорю зображували по-різному: шести-, семи-, восьмипроменева. Шестикутна зірка з'явилася ще на початку неоліту, зображення таких зірок поширені в традиційному різьбленні українців. Восьмикутна зоря — це знак чистоти і символ Діви Марії.

Сварга знак святого вогню і сонця.. У ранньому християнстві сварга охороняла від злих духів.

Колосся і зерно — є образним відображенням предків, святою їжею.

Граблі — символ дощу.

Дубовий листок — є знаком чоловічої сили, мужності та витривалості.

Кінь У архаїчній міфології Бог-Сонце їде по небу на вогняних конях. Кінь — символ невтомності руху сонця та нестриманої швидкості плінної води.

Риба символізує воду, а також, як і вода, є символом життя та смерті.. У християнстві — це символ новохрещених.

Олень — довге життя і заможність, є промінням сходячого сонця, є хоронителем.

Ріг оленя є символом променів сонця, яке сходить.

Безкінечник — нескінченність життя. Візерунок-хвилька, що не має початку й кінця. Вважалося, якщо зло потрапить у цю хвилю, воно не зможе вийти з неї й оберегова функція писанки буде виконана.

Сігма — знак змії. Охоронець домашнього вогнища.

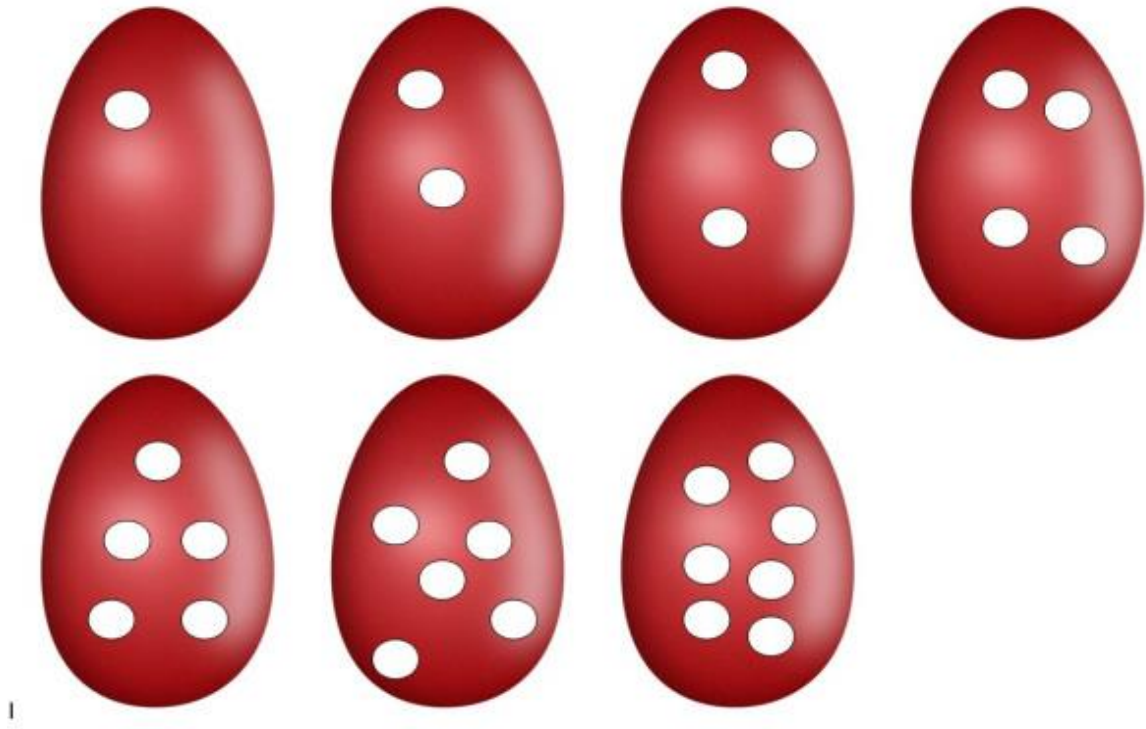
Баранячі ріжки відродження рослинного світу. Символ зерна, яке проростає.

Калина Писанку з калиновим листям дарують дівчині щоб була гарною, привабливою і здоровою.

Знаки на писанці розміщують у певному порядку. Наприклад, ми не пишемо на одній писанці оленя (довголіття) і грабельки(дощик). Бо це виходить: «На городі бузина, а в Києві дядько», всі знаки писанки повинні нести одну інформацію. Чи може, наприклад, бути сонце зеленого або синього кольору? Звичайно ні. Олень завжди пишеться білий або жовтий, бо цей знак пов'язаний з сонцем.

Гра «Склади по-порядку»

Дітям роздається по одному яйцю із одним кружечком. Потім по середині викладаються всі інші яйця в купі. Надається інструкція: «Треба викласти яйця в ряд по порядку так, щоб кількість кружечків на них збільшувалась. На швидкість!» Показати приклад. Коли хтось із дітей виконав завдання надається ще одна інструкція «Хто виконав може допомогти іншим, хто ще не виконав може попросити про допомогу». Дана вправа спрямована на формування самооцінки, вміння попросити і надати допомогу, вивчення цифрового ряду.

Динамічна гра.

Діти піднімаються. Інструкція «Якщо я говорю слово, що стосується весни та свята Великодня – діти підстрибують і плескають в долоні, якщо ж слово, що означає іншу пору року та інші свята – стоять на місці завмерши».

Д/ Гра «Лото»

Для цього один комплект яєць ділиться навпіл між учасниками гри, викладається в центр столу. Учасники почерзі беруть яйця. Виграє той, у кого більше збігів. Дана вправа розвиває пам'ять, увагу, вміння слідувати правилам.

Вихователь: Діти, давайте ми з прикрасимо яйця кольоровим піском. (Рецепт піску та Шаблони яєць на додатку 3). Діти працюють під спокійну народну мелодію.

Підсумок заняття.

- Яке свято ми відзначаємо весною? Як до нього готуються? Які основні символи великоднього свята? Що роблять з крашанками і писанками?

Вихователь: Багатий традиціями наш народ. Він має золоті руки, які за що б не взялись, зроблять так, що очей не віднімеш.

- Діти, давайте заспіваємо пісеньку «Намалюю писанку» (діти співають пісню і виконують відповідні рухи).

Джерело-інтернет ресурси.